

Міністерство аграрної політики України
Вінницький державний аграрний університет

Кафедра "Облік та аналіз"

Аналіз господарської діяльності

Робочий зошит

для виконання практичних завдань
для студентів спеціальності: 6.030601 «Менеджмент організації»
спеціалізації «Державне регулювання і управління АПК»
(форма навчання: денна, заочна)

Вінниця-2009 р

УДК _____

Мулик Т.О., Бралатан В.П., Материнська О.А.: Аналіз господарської діяльності. Робочий зошит для виконання практичних завдань для студентів 6.030601 «Менеджмент організації» спеціалізації «Державне регулювання і управління» . – Вінниця, Видавничий центр ВДАУ: 2009р. - 45с.

Робочий зошит складений відповідно до освітньо-професійної програми для спеціалістів економічних спеціальностей та методичних рекомендацій про порядок підготовки та видання навчально-методичної літератури у Вінницькому державному аграрному університеті і призначений для виконання практичних завдань студентами 6.030601 «Менеджмент організації» спеціалізації «Державне регулювання і управління»

Затверджено на засіданні навчально - методичної комісії

Вінницького державного аграрного університету

(протокол № _____ від _____ 2009 року)

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

МУЛИК ТЕТЯНА ОЛЕКСІЇВНА,

БРАЛАТАН ВАСИЛЬ ПЕТРОВИЧ,

МАТЕРИНСЬКА ОЛЬГА АНДРІЇВНА

**Аналіз господарської діяльності. Робочий зошит для виконання практичних завдань для студентів 6.030601 «Менеджмент організації» спеціалізації «Державне регулювання і управління АПК» (форма навчання: денна, заочна)
Видавничий центр**

Вінницького державного аграрного університету

21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3

ЗМІСТ

Вступ	
1. Загальні положення	
2. Практичні завдання	
ТЕМА 1. Аналіз природничих і організаційно – економічних умов господарства, його розмірів, спеціалізації та інтенсифікації	8
ТЕМА 2. Аналіз земельних ресурсів	12
ТЕМА 3. Аналіз забезпеченості та ефективності використання матеріальних ресурсів	15
ТЕМА 4. Аналіз використання трудових ресурсів і фонду оплати праці	18
ТЕМА 5. Аналіз складу, структури і динаміки основних засобів	22
ТЕМА 6. Аналіз виробництва і розподілу продукції рослинництва	26
ТЕМА 7. Аналіз виробництва і розподілу продукції тваринництва	28
ТЕМА 8. Аналіз собівартості продукції і шляхи їх зниження.	30
ТЕМА 9 Аналіз використання і реалізації продукції і фінансових результатів	34
ТЕМА 10: Аналіз фінансового стану підприємства	38
3. Список рекомендованої літератури	42

ВСТУП

Курс „Аналіз господарської діяльності ” є необхідною складовою частиною вивчення в системі економічних дисциплін формуючих як фахівців економічного профілю в цілому.

Він дає можливість розкрити сутність економічного устрою підприємств, галузей народного господарства та економічної політики держави в цілому, вивчити особливості проведення економічного аналізу за допомогою різних методів дослідження, обґрунтувати основні напрямки підвищення ефективності та їх об'єктивний зв'язок з науково-технічним прогресом суспільства, оцінити умови

Вивчення курсу економічного аналізу дозволяє правильно орієнтуватися у складних економічних явищах на мікро- та макрорівнях, приймати оптимальне управлінське рішення.

Мета навчальної дисципліни — дати студентам уявлення про методологію проведення економічного аналізу, способи та засоби вивчення закономірностей та рушійних сил розвитку суспільного виробництва на мікро та макро рівні . У процесі вивчення предмету студенти набудуть теоретичних знань і практичних навичок у сфері проведення економічного аналізу.

Сучасні умови господарювання формують високі вимоги до оцінки фінансово-економічної діяльності суб'єктів ринку. Особлива увага приділяється підприємству як первинній і провідній ланці економіки держави, оскільки саме тут створюються конкретні економічні блага, які стають першоосновою національного багатства.

Комплексна аналітична оцінка результативності господарської діяльності підприємства можлива тільки на основі якомога більш повного подання про стан його господарського механізму, ефективності його функціонування й управління. Таким чином, оцінка є результатом порівняння рівня прибутковості й показників поточної діяльності.

Базою для обґрунтування й зважування управлінських рішень у рамках комерційного, інноваційного, інвестиційного, виробничого, фінансового й

інших видів діяльності сучасних підприємств виступає аналіз господарської діяльності.

В результаті вивчення дисципліни “Аналіз господарської діяльності” студент повинен :

- проводити оцінку основних показників діяльності підприємства;
- виявляти вплив аналізованих факторів на результативні показники;
- визначати потенційні можливості підвищення ефективності виробництва;
- відпрацьовувати конкретні заходи щодо використання виявлених резервів і здійснювати контроль за їхнім виконанням;
- узагальнювати результати аналізу для прийняття раціональних управлінських рішень;
- оцінювати реальність й оптимальність планів й обґрунтованість норм використовуваних ресурсів;
- виявляти забезпеченість підприємства матеріальними, трудовими й фінансовими ресурсами;
- оцінювати дієздатність поточного контролю на всіх виробничих ділянках;
- сприяти поширенню новацій;
- досліджувати конкурентоспроможність підприємства й кон'юнктуру ринку.

Це навчальне видання має на меті допомогти студентам набути практичні навички з розв'язування різного плану аналітичних завдань при проведенні аналізу господарської діяльності сільськогосподарських підприємств.

1. Загальні положення

Метою практичних занять з аналізу господарської діяльності є здобуття студентами систематизованих знань і навичок володіння науковими основами економічного аналізу. Студенти мають засвоїти зміст аналізу, його завдання, з'ясувати джерела інформації та взаємозв'язки аналізу з важливими економічними дисциплінами, оволодіти спеціальними прийомами аналізу конкретних показників і зрозуміти сутність комплексного економічного аналізу.

Виконання практичних завдань наведених в цьому зошиті проводиться на базі даних сільськогосподарських підприємств.

Основними джерелами інформації для розв'язування практичних завдань є:

1. Фінансова звітність підприємства:

- Баланс (форма № 1),
- Звіт про фінансові результати (форма № 2),
- Звіт про рух грошових коштів (форма № 3),
- Звіт про власний капітал (форма № 4),
- Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5),
- Додаток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» (форма № 6).

2. Статистична звітність

- «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств за ___ рік» (ф. № 50 сг),
- «Звіт про фінансові результати та дебіторську і кредиторську заборгованість» (ф. № 1-Б),
- «Звіт з праці» (Ф. № 1-ПВ (місячна, квартальна),
- «Звіт про кількість працівників, їхній якісний склад та професійне навчання» (ф. № 6-ПВ (річна),
- «Звіт про використання робочого часу» (Ф. № 3-ПВ (піврічна),

- «Підсумки збору врожаю сільськогосподарських культур, плодів, ягід та винограду на 1 грудня 200_ року» (ф. № 29-сг (річна),
- «Збір урожаю сільськогосподарських культур на 1 грудня 200_ року» (ф. № 29-сг (меліорація) (річна),
- «Посівні площі сільськогосподарських культур під урожай 200_ року» (ф. № 4-сг (річна), наказ Держкомстату від 03.06.2008 № 173;
- «Стан тваринництва за 200_ р.» (ф. № 24-сг (річна),
- «Реалізація сільськогосподарської продукції за 200_ рік» (ф. № 21-заг (річна),
- «Баланс сільськогосподарської продукції за 200_ рік» (ф. № 16-сг (річна),
- «Звіт про наявність та рух основних засобів, амортизацію (знос)» (Ф. № 11-ОЗ (річна), наказ Держкомстату від 04.09.2008 № 311;
- Інша статистична звітність, що подається підприємством до органів статистики.

В процесі виконання практичних завдань перед студентами стоїть завдання - розширення та поглиблення теоретичних та практичних знань з аналізу господарської діяльності, а також виконання завдань є важливим підготовчим етапом до виконання курсової, а в подальшому до дипломної роботи.

Студент повинен виконати всі поставлені перед ним завдання та проаналізувати результати своєї роботи (написати висновки), а також має заповнити Словник, що має містити основні терміни та тлумачення дисципліни.

2. Практичні завдання

ТЕМА 1. Аналіз природничих і організаційно – економічних умов господарства, його розмірів, спеціалізації та інтенсифікації

Завдання:

Провести аналіз організаційно-економічних умов господарювання сільськогосподарських підприємств.

Місце розташування підприємства

Назва _____ підприємства:

Район, _____ область:

Відстань від центральної садиби підприємства до найближчої залізничної станції _____ км, до районного центру _____ км, до обласного центру _____.

Бази постачання (назва пункту і відстань від нього до підприємства):

Бази реалізації продукції (назва пункту і відстань від нього до підприємства):

Характеристика шляхів сполучення з адміністративними центрами, базами постачання і реалізації продукції:

Природні умови

Зона

2. Встановити спеціалізацію, що фактично склалась, та її відповідність природним і економічним умовам

Таблиця 6.2

Обсяг і структура товарної продукції

Галузі і види Продукції	_____ рік		_____ рік		_____ рік		В середньому за 3 роки	
	тис. грн	в %	тис. грн	в %	тис. грн	в %	тис. грн	в %
Рослинництво, всього								
в т.ч. зернові та								
цукрові буряки								
овочі								
картопля								
соняшник								
плоди і ягоди								
Інша продукція галузі								
Тваринництво, всього								
молоко								
м'ясо ВРХ								
свинарство								
вівчарство								
птахівництво								
Ін. продукція галузі								
Промислова продукція								
Всього по галузях								

Провести розрахунок коефіцієнта спеціалізації за формулою:

$$K_c = 100 : \sum (2h - 1),$$

де K_c - коефіцієнт спеціалізації;

\sum - суми питомої ваги видів продукції, прийнятих в розрахунок;

h - порядковий номер продукції в ранжированому ряду.

Розрахунок коефіцієнта спеціалізації за даною формулою проводиться по галузях, або видах товарної продукції. Вважається, що коефіцієнт менше 0,2 характеризує низький рівень спеціалізації; 0,2 - 0,4 - середній; 0,4 - 0,6 - високий; 0,6 - 0,8 - поглиблений; зверх 0,8 - вузькоспеціалізований.

Висновки: _____

3. Визначити показники, що характеризують рівень інтенсивності та економічну ефективність виробництва.

Таблиця 6.3

Рівень інтенсивності та економічна ефективність інтенсифікації

Показники	_____ р.	_____ р.	_____ р.	В середньо му за 3 роки	Відхилення	
					(+/-)	%
I. Рівень інтенсивності						
Об'єм основних виробничих фондів на 100 га с.-г. угідь, тис.грн						
Витрати праці на 100 га с.-г. угідь, тис.люди-год.						
Сума виробничих витрат на 100 га с.-г. угідь, тис.грн						
II. Економічна ефективність інтенсифікації						
<i>Виробництво валової продукції:</i>						
-на 100 га с.-г. угідь, тис. грн						
-на 100 грн виробничих основних фондів, грн						
-на 1 середньорічного працівника, тис.грн						
<i>Одержано виручки від реалізації продукції:</i>						
-на 100 га с.-г. угідь, тис. грн						
-на 100 грн виробничих основних фондів, грн						
на 1 середньорічного працівника, тис.грн						
<i>Одержано чистого прибутку:</i>						
- на 100 га с.-г. угідь, тис. грн.						
- на 100 грн виробничих основних фондів, грн						
- на 1 середньорічного працівника, тис.грн						
Рівень рентабельності, %						

Висновки: _____

2. Проаналізувати оборотність оборотних засобів та ефективність її зміни.

Таблиця 3.2

Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів

Показники	20__ р	20__7 р.	20__ р.	Відхилення (+/-)
1. Обсяг виробництва продукції, тис. грн.				
2. Матеріальні затрати, тис. грн.				
3. Собівартість виробленої продукції, тис. грн.				
4. Матеріаловіддача, грн.				
5. Матеріаломісткість, грн.				
7. Питома вага матеріальних витрат в собівартості продукції, %				
8. Коефіцієнт матеріальних витрат				
9. Коефіцієнт оборотності запасів				
10. Тривалість оборотності запасів, днів				

Висновки:

3. Здійснити аналіз використання матеріальних ресурсів і розрахунок впливу факторів на обсяг випуску продукції

Таблиця 3.3

Дані для факторного аналізу матеріальних ресурсів

Показник	200_ р.	20__ р	Відхилення (+, -)
1. Товарна продукція, тис. □ол..			
2. Витрати основних матеріалів, тис. □ол..			
3. Матеріаловіддача (1 : 2)			
4. Матеріаломісткість продукції (2 : 1)			

2. Проаналізувати використання робочого часу (таблиця 4.2)

Таблиця 4.2

Використання робочого часу на підприємстві
(форма 3-ПВ «Звіт про використання робочого часу»)

Показник	200_ р.	200_ р.	20__ р.	Відхилення (+,-)
1. Середньооблікова чисельність працівників, осіб				
2. Відпрацьовано одним робітником:				
а) днів				
б) годин (2а*3)				
3. Середня тривалість робочого дня, год.				
4. фонд робочого часу, тис. год. (1*2б)				

Висновки:

3. Провести аналіз продуктивності праці і фонду заробітної плати (таблиця 4.3)

Таблиця 4.3

Аналіз фонду оплати праці, ефективності використання робочого часу і трудових ресурсів підприємства за 200__ – 200__ рр.

№ п/п	Показник	20__ рік	20__ р.	20__ рік	Відхилення (+,-)	Темп зростання %
1	Дохід (виручка) від реалізації, тис. грн.					
2	Середньоспискова чисельність штатних працівників, чол.					
3	Продуктивність праці, грн.					
4	Фонд оплати праці штатних працівників, тис. грн.					
5	Кількість людино-годин, за які була нарахована заробітна плата штатним працівникам, всього					
6	З них відпрацьовано, люд - год					
7	Середньорічна заробітна плата одного працівника, грн.					
8	Середньомісячна заробітна плата одного працівника, грн.					
9	Кількість годин, відпрацьованих за рік одним працівником, люд. – год.					
10	Оплата в розрахунку на 1 люд-год., грн.					
11	З неї за відпрацьовану люд -год					

Висновки: _____

4. Виявити вплив кількісних і вартісних факторів на зміну затрат по окремих статтях і собівартості 1 ц продукції.

Таблиця 8.4

Витрати на виробництво по статтях і зміна собівартості 1 ц продукції
рослинництва

Стаття витрат	_____ р.			_____ р.			Зміна структури за рахунок кожної статті, %
	Витрати, грн		Стр-ра, %	Витрати, грн		Стр-ра, %	
	На 1 га	На 1 ц		На 1 га	На 1 ц		
Оплата праці							
Насіння і садівний матеріал							
Добрива							
Засоби захисту рослин							
Роботи і послуги							
Затрати на утримання основних засобів							
Затрати по організації виробництва і управління							
Страхові платежі							
Інші затрати							
РАЗОМ			100,0			100,0	

Висновки: _____
